

Obetovanie Izáka

Jednou z najčastejšie spracovávaných tém zo Starého zákona je Obetovanie Izáka. Pre tento námet nie je možné presne špecifikovať miesto, pre ktorý je určený, možno práve kvôli jeho širokému záberu. Príbeh Abrahamovej obete budeme aplikovať na troch rôznych dielach.

Počiatky zobrazovania Obetovania Izáka datujeme už do rímskych katakomb Via Latina. Obrazy na stenách katakomb majú funerárny charakter a preto sa črtá otázka, akú spojitosť predstavuje Obeta medzi Starým a Novým zákonom. Tak ako mal byť Izák obetovaný svojím otcom, tak bol Ježiš Kristus obetovaný Bohom pre ľudstvo. Celá podstata výjavov v katakombách je snaha zhmotniť myšlienku, že smrťou to nekončí.

Ďalším príkladom spracovania témy sú mozaiky v multikultúrnom priestore Cappella Palatina v Palerme. V tomto prípade sa nestretávame len so samostatným výjavom konaného aktu obety, ale vnímame ho ako cyklus – vyobrazené sú jednotlivé príbehy z Abrahámovho života. Pokiaľ by sme šli s linearitou príbehu Abraháma, spomenuli by sme scény Abrahámová pohosinnosť a Návšteva troch anjelov. Avšak v bezprostrednej blízkosti výjavu Obetovania Izáka sa nachádzajú výjavy Rebeka s ľavami a Zničenie Sodomy. Celá naratívna starozákonná časť začína v spodnom registri a prebieha z juhu na sever. Aj napriek upadajúcej popularite mozaík v dvanástom storočí sa na Sicílii vytvárajú mozaiky porovnateľné s mozaikami z piateho storočia z kostola Santa Maria Maggiore v Ríme, nemôžeme však povedať, že je to jediný príklad.

Prostredníctvom diela Obetovanie Izáka od Michelangela Merisi da Caravaggia sa dostávame až k individualistickému poňatiu tejto témy. V tomto bode je téma známa natoľko, že je na prvý pohľad viditeľné, že Caravaggio ju poňal inak ako jeho predchodcovia, či súčasníci. V Caravaggiovom prevedení môžeme vidieť, že bol témou pohltený, emocionálna a psychologická stránka diela je v jeho prípade veľmi výrazná. Na pozorovateľa pôsobí drsným dojmom, zobrazuje scénu bez prikrášlenia.

Ide nám o poukázanie na význam jednotlivých diel pre dobu a miesto, pre ktoré boli určené. V práci sa zameriavame na ikonografiu a rozdiely vo vnímaní konkrétnych diel a ich pôsobení na ľudí, či samotného tvorcu.

Bibliografia

- *Biblia*
- Otto Demus, *The Mosaics of Norman Sicily*, London 1949
- Ugo Monneret de Villard, *Le pitture musulmane al soffitto della Cappella Palatina in Palermo*, Roma 1950
- Goodenough, Erwin R. "Catacomb Art." *Journal of Biblical Literature*, vol. 81, no. 2, 1962, pp. 113–142
- Ernst Kitzinger, *Norman Sicily as a Source of Byzantine Influence on Western Art in the Twelfth Century*, Byzantine Art Lectures, 1966
- William Tronzo, *The Via Latina catacomb : imitation and ,discontinuity in fourth-century roman painting*, College Art Association 1986
- Mina Gregori, *Il "Sacrificio di Isacco": un inedito e considerazioni su una fase savoldesca del Caravaggio*, *Artibus et Historiae*, Vol. 10, No. 20, 1989, s. 99-142
- Frédérick Tristan, *Les premières images chrétiennes : du symbole à l'icône : IIe-VIe siècle*, Paris, Fayard 1996
- William Tronzo, *The Cultures of his Kingdom: Roger II. and the Cappella Palatina in Palermo*, Princeton University Press, 1997
- Duncan Bull, *Rembrandt – Caravaggio*, Amsterdam: Rijksmuseum, 2006, s. 97-103
- Jeffrey Spier, *Picturing the Bible : the earliest Christian art*, Fort Worth 2007-2008
- James Hall, *Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění*, Praha: Paseka, 2008
- Ivan Foletti, Michal Kolář, Elisabetta Scirocco (eds.), *Zápisky z Cest II: Cefalù - Palermo - Monreale*, 2015, s. 27-47